

Çevre Sorunları ve Etkileri

Canlıların yaşan alanları kısıtlanıyor, çoğalması engelleniyor ise **çevre sorunları** yaşanıyor demektir.

Çevre sorunlarına neden olan tabii olaylar

Seller, yangınlar, kasırgalar, kuraklık, sıcaklık, yıldırım

Hava Kirliliği

Bacalardan çıkan zehirli gazlar, egzoz gazları, orman yangınları, volkanlar hava kirliliğine sebep olur.

Su Kirliliği

Kimyasal maddeler ve sanayi atıkları su kirliliğine sebep olmaktadır.

Toprak kirliliği

Tarımda kullanılan yapay gübreler, tarım ilaçları, petrol atıkları, plastik, pil ve deterjanlar toprak kirliliğine sebep olur.

Hızlı nüfus artışı, çarpık kentleşme, uzaya gönderilen uzay araçları, nükleer denemeler ve teknolojinin hızla ilerlemesi çevre kirlenmesine ve buna bağlı olarak da biyolojik çeşitliliğin azalmasına neden olmaktadır. Bu durum sonucunda ise doğal denge bozulup ileride ekosistemlerin yok olmasına neden olacaktır. Ülkemizi ve dünyamızı tehdit eden bu sorunların başlıcaları ;hava kirliliği, su kirliliği, toprak kirliliği, orman tahribi ,çığ ve nükleer kirliliktir.

A- Hava Kirliliği

Havada %21 oksijen, %78 azot ve %1 oranında nem, karbondioksit gibi farklı maddeler vardır. Havanın bu yapısını değiştiren her madde kirleticidir. Atmosferde bulunan toz, duman, gaz, su buharı şeklindeki kirleticilerin, insan ve diğer canlılara zarar verecek düzeye ulaşmasına **hava kirliliği** denir. Fosil yakıtlar, sanayileşme, taşıtların egzoz gazları, volkanik patlamalar vb. gibi faktörler hava kirliliğine neden olur. Hava kirliliği asit yağmurlarına, sera etkisine, ozon tabakasının zarar görmesine neden olmaktadır.

1. Asit Yağmurları

Fosil yakıtların çok tüketilmesiyle havaya karışan gazların havadaki su buharı ile birleşerek yeryüzüne asit oranı yüksek yağışlar düşer. Bu yağışlara asit yağmurları denir. Asit yağmurları toprağı,bitkileri akarsu ve göllerdeki canlıları olumsuz yönde etkiler.İnsan ve hayvanlarda solunum sistemi rahatsızlıklarına neden olur.

2. Sera etkisi

Sanayileşme ve fosil yakıtların çok kullanılmasından dolayı havadaki karbondioksit miktarı artmaktadır.Atmosferde bulunan karbondioksit,yeryüzünden yansıyan ışınları tutarak ışınların atmosfer dışına çıkmasını engeller ve dünyanın ısınmasına neden olur. Bu olaya sera etkisi denir. Sera etkisi küresel ısınmaya neden olur. Küresel ısınmayla beraber buzullar erimeye,su kaynakları tükenerek çölleşmeye başlar .Yani dünya büyük bir tehdit altına girer.

3. Ozon tabakası

Ozon tabakası canlılar için zararlı olan güneş ışınlarını emerek dünyaya gelmelerini engeller.Ancak günümüzde artan hava kirliliğı yüzünden ozon tabakasındaki ozon gazı miktarı azalmış buna bağılı olarak da güneşten gelen zararlı ışınlar dünyaya ulaşmaktadır.Ayrıca güney kutbunda ozon tabakasında açılan delik yüzünden tüm canlılar büyük tehdit altında bulunmaktadır.

B- Su Kirliliğı

Evsel ve endüstriyel atıklar,tarımsal mücadele ilaçları,asit yağmurlarının sulara karışması ile su kirliliğı meydana gelir.Su kirliliğı suda yaşayan canlıların yaşamını olumsuz etkilediğı gibi suya ihtiyaç duyan tüm canlıları olumsuz etkiler.Mesela kirli sulardan insanlara ishal, dizanteri, kolera, sarılık gibi hastalıklar bulaşabilir.Bu yüzden tüm canlıları ve biz insanları korumak adına su kirliliğıne neden olmamak için önlemler almalıyız.Bu önlemlerin en başında endüstriyel atıkları arıtmadan sulara karıştırmamalıyız,yağ gibi atıkları su ile karıştırmamalıyız.Bu atık yağları biriktirip yetkili yerlere vermeliyiz.

C-Toprak Kirliliğı

Tarımsal mücadele ilaçları, kimyasal gübreler, asit yağmurları evsel atıklar toprak kirliliğıne neden olur. Toprak kirliliğı o toprakta yaşayan tüm canlıların yaşamını hem dolaylı hem de doğrudan olumsuz yönde etkiler.Örneğın kirli bir toprakta yetişen bir bitki topraktaki kimyasalları alarak doğrudan etkilenmiş olur.İnsanlarda bu bitkileri tüketerek dolaylı yoldan toprak kirliliğınden etkilenir. Ayrıca toprağın verimini düşürür.Hatta toprak kirliliğı doğrudan su kirliliğıne de neden olur.Çünkü toprağı kirleten atıklar yer altı ve yer üstü su kaynaklarına karışabilir.

D- Orman Tahribi

Ormanlar, orman yangınları, kaçak yapılaşma, tarım alanı açmak için birçok ormanın kesilerek yok edilmesi gibi nedenlerle ormanlar tahrip olmaktadır.Ormanların yok edilmesiyle canlılar için gerekli olan oksijen miktarını üretimi azalır,erozyon olasılığı artar,ormanlardaki bitki ve hayvan ekosistemleri yok olur.Hatta bazı türlerin habitatları yok edilerek türün yok olmasına bile neden olur.Ormanları tahrip etmemek insanların elinde.Onları koruyup kollamamız gerekirken zarar

veriyoruz.Ormanları korumak için en basitinde piknik yaptıktan sonra çöplerimizi ve özellikle cam maddeleri toplamlıyız. Çünkü cam maddeler güneş ışığını yansıtarak büyük orman yangınlarına neden olabilir.

E- Çığ

Eğimli arazilerde birikmiş olan büyük kar örtüsünün yer çekimi etkisiyle kaymasına çığ denir. Çığ genelde zayıf bitki örtüsü olan yamaçlarda gerçekleşir.Çığ ile beraber verimli olan toprakta taşınır ve toprak verimsizleşmiş olur.Çığdan korunmak için ağaçlandırma çalışmaları yapılmalıdır.

F- Nükleer Kirlilik

Duyu organlarımızla algılayamadığımız zararlı ışınların çevreye yayılmasıyla oluşan bir kirlilik çeşididir.Bu ışınlar kansorejen etkiye sahiptir.Etkisi çok uzun yıllar boyunca devam eder.Nükleer silahlar,nükleer santraller ve nükleer atıklar bu kirliliğe neden olmaktadır.Bu kirlilik kalıtsal hastalıklara neden olarak engelli çocukların dünyaya gelmesine neden olur.

1986 yılındaki Çernobil faciasında çevreye yayılan radyasyon ,pek çok insanın ölümüne ,birçok insanın kanser ve çeşitli hastalıklara yakalanmasına neden olmuştur.Ayrıca bizim ülkemizi de olumsuz etkilemiştir.Özellikle Karadeniz bölgesinde etkileri daha çok gözükmele beraber hala etkileri sürmektedir.